

RAPPORT TOELAGEAANVRAAG

RT 24/06 PUR(I)SALT 1 Zuiverheid en onzuiverheden van zout en zoutvervangers

Consortium

Dr. [REDACTED], Sciensano - Coördinator

Dr. [REDACTED], Sciensano

Dr. [REDACTED], Sciensano

Totaal budget nodig voor de uitvoering: 110.000 €

Gevraagde toelage en % van het totale budget: 110.000 €
100 %

Desgevallend : oorsprong / aard eigen inbreng : /

Gewenste startdatum: 01/06/2024

Gewenste looptijd project: 12 maanden

Thema-omschrijving oproep 2024ⁱ

Zuiverheid en onzuiverheden van zout en zoutvervangers (PUR(I)SALT)

Onderzoeksvragen

- In kaart brengen van beschikbare gegevens over zuiverheid en onzuiverheden in zout (natriumchloride), zoutvervangers, gejodeerd zout, nitrietpekelzout, salmiakzout, en van wetgevingen hierover in de wereld. In kaart brengen van de risico's op onzuiverheden naargelang de productiemethoden. In kaart brengen van de producten op de markt.
- Via monsternamen en analyse van alle soorten en merken (al dan niet gejodeerd) zout en zoutvervangers als levensmiddel op de Belgische markt (voor consumenten en bedrijven), in kaart brengen van de zuiverheid (concentratie natriumchloride of kaliumchloride, al naar gelang de identiteit) en van de onzuiverheden (anorganische en organische onzuiverheden).

Maximum budget: 110.000 €

Maximum duur: 12 maanden

ⁱ Context: zie informatiebrochure

Onderzoeksvragen van het projectvoorstel

- Wat is de huidige wetenschappelijke kennis over zuiverheid en onzuiverheden in zouten en zoutvervangers?
- Welke zouten (waaronder keukenzout, speciaalzouten, gejodeerde zouten en nitrietzouten) en zoutvervangers zijn beschikbaar op de Belgische markt?
- Wat is de zuiverheid van deze zouten en zoutvervangers?
- Welke onzuiverheden (sporenelementen en organische verontreinigingen) zijn aanwezig in zout en zoutvervangers?
- In welke mate worden we blootgesteld aan onzuiverheden afkomstig van zouten en zoutvervangers en draagt dit bij aan een potentieel gezondheidsrisico?

Evaluatie

1. Beoordeling intentieverklaring (fase 1)

a. Ontvankelijkheid

De intentieverklaring werd ontvankelijk verklaard.

b. Beoordeling

Relevantiescore	26,75/30
Wetenschappelijke score	13/20
Totale score	39,75/50

c. Aanbevelingen

- Voor wat betreft organische onzuiverheden, is er een risico dat men bij screening blijft zonder kwantitatieve data, met de kans dat er een vervolgproject nodig is.
- Voor wat betreft staalname zou het interessant zijn meer stalen in verkoopkanalen voor bedrijven te voorzien: naast de bakkers ook horeca, vleeswarenssector, ...
- De data zouden ook in SSD2 voor EFSA moeten opgeleverd worden.

2. Beoordeling gedetailleerd projectvoorstel (fase 2)

a. Ontvankelijkheid

Het gedetailleerd projectvoorstel is ontvankelijk.

b. Samenstelling College van deskundigen

Prof. ██████████ (UGent) – schriftelijke evaluatie

Dr. ██████████ (VITO)

Dr. ██████████ (CER Groupe)

Dr. ██████████ (FPS Health)

Wetenschappelijk adviseur: Dr. ██████████

c. Scoretabel

Deskundige <i>Expert</i>	Beoordelingscriteria <i>Critères d'évaluation</i>					Totale score <i>Score total</i> (.../25)	Globale score <i>Score global</i> (.../100)
	Wetenschappelijk niveau <i>Niveau scientifique</i>	Methodologie <i>Méthodologie</i>	Originaliteit <i>Originalité</i>	Haalbaarheid <i>Faisabilité</i>	Relevantie <i>Pertinence</i>		
A	4,5	4,5	4,0	4,0	4,5	21,5	84,0
B	4,0	4,0	4,0	4,0	3,0	19,0	
C	4,0	4,0	3,5	4,5	3,0	19,0	
D	5,0	5,0	4,5	5,0	5,0	24,5	

d. Advies van het College van deskundigen

Het College van deskundigen RT 24/06 PUR(I)SALT, samengesteld uit prof. ██████████, Dr. ██████████, Dr. ██████████ en Dr. ██████████, heeft virtueel vergaderd op maandag 27 november 2023 om 13u30, in aanwezigheid van mevrouw ██████████ met als doel een advies te geven over de toelageaanvraag. Prof. ██████████ beoordeelde het projectvoorstel aan de hand van het evaluatieformulier maar heeft zich voor deze vergadering verontschuldigd.

Het projectvoorstel werd ingediend ter gelegenheid van de oproep van het jaar 2024 – thema 6. PUR(I)SALT “*Zuiverheid en onzuiverheden van zout en zoutvervanger*”. Binnen dit thema werd 1 intentieverklaring ingediend. RT 24/06 PUR(I)SALT 1 (██████████, Sciensano) werd uitgenodigd voor de tweede fase.

Het College is van mening dat het projectvoorstel relevant is voor het beleid en in lijn met de oproep. Er wordt een brede range aan zout en zoutvervangers geanalyseerd. Het consortium beschikt over de nodige ervaring met betrekking tot anorganische en organische analyse en risico-evaluatie. De blootstelling- en risico-evaluatie werd niet expliciet gevraagd in de oproep maar werd toegevoegd door het consortium, dit wordt geapprecieerd.

De selectie van de *anorganische* componenten werd niet gemotiveerd, maar uit de discussie bleek dat deze gerelateerd is aan de wetgeving en de elementen ingesloten in de geaccrediteerde methode. De selectie van de *organische* componenten moet nog verder onderbouwd worden door literatuuronderzoek. De microplastics werden overwogen maar uitgesloten op basis van een navraag bij de FOD tijdens de ontwikkeling van het voorstel. De nodige middelen hiervoor zouden inderdaad het beschikbare budget en tijd overschrijden. De sectororganisaties en de zoutproducenten werden, zo bleek, gecontacteerd na indiening van het voorstel en hebben hun medewerking reeds bevestigd.

Rekening houdend met bovenstaande discussie geeft het College van deskundigen een **gunstig advies voor de betoelaging van het project en wenst volgende aanbevelingen te geven:**

- De range van anorganische contaminanten dient te worden uitgebreid. Ook al vallen deze analyses niet onder de huidige accreditatie van de ICP-MS methode kunnen deze nuttige informatie opleveren voor het toekomstige beleid.
- Een weloverwogen selectie van de te analyseren organische componenten, gebaseerd op literatuuronderzoek, gegevens van de sector, en analytische mogelijkheden moet voorbereid worden en voorgelegd aan het Begeleidingscomité.
- Commerciële zoutoplossingen zoals “Posidonia salt” alsook “SALTWELL” dienen te worden ingesloten in het staalnameplan.
- De sectororganisaties en zoutproducenten dienen aangemoedigd te worden stalen te leveren. Om de samenwerking te versterken kunnen ze opgenomen worden in het Begeleidingscomité.
- Naast de startvergadering en de finale vergadering van het Begeleidingscomité wordt een intermediaire vergadering gevraagd.

Conclusie van de wetenschappelijk adviseur

Vraag aan het Beoordelingscomité

Gelet op de dagelijkse consumptie van natriumchloride, beter gekend als zout, is deze voedselgroep van belang voor de voedselveiligheid. Dat geldt dan ook voor zoutvervangers, die wel de zoute smaak aanbrengen, maar minder of geen natrium. De diversificatie van zouten op de markt neemt de laatste jaren toe. Deze variatie doet vragen rijzen over de zuiverheidsgraad van zouten op de huidige markt en over de aard en veiligheid van onzuiverheden.

Er werd hier rond een thema gelanceerd binnen de oproep 2024, waarbij het de bedoeling een basisonderzoek uit te voeren (“baseline study”) op basis waarvan de FOD zou kunnen beoordelen of en welke wijzigingen van de wetgeving gepast zouden kunnen zijn. Het onderzoek moet ook gegevens verzamelen die nadien kunnen gebruikt worden om de noodzaak te beoordelen om de wetgeving uit te breiden naar zoutvervangers.

Binnen dit thema werd 1 intentieverklaring ingediend. RT 24/06 PUR(I)SALT 1 (■■■■■■■■■■, Sciensano) werd uitgenodigd voor de tweede fase. Het College van deskundigen gaf een gunstig advies voor financiering en formuleerde enkele aanbevelingen.

De cel Contractueel Onderzoek vraagt aan de leden van het Beoordelingscomité om dit projectvoorstel met een gunstig advies voor financiering voor te leggen aan de heer de Minister. Volgende aanbevelingen zullen doorgegeven worden aan het consortium:

- De range van anorganische contaminanten dient te worden uitgebreid. Ook al vallen deze analyses niet onder de huidige accreditatie van de ICP-MS methode kunnen deze nuttige informatie opleveren voor het toekomstige beleid.
- Een weloverwogen selectie van de te analyseren organische componenten, gebaseerd op literatuuronderzoek, gegevens van de sector, en analytische mogelijkheden moet voorbereid worden en voorgelegd aan het Begeleidingscomité.
- Commerciële zoutoplossingen zoals “Posidonia salt” alsook “SALTWELL” dienen te worden ingesloten in het staalnameplan.
- De sectororganisaties en zoutproducenten dienen aangemoedigd te worden stalen te leveren. Om de samenwerking te versterken kunnen ze opgenomen worden in het Begeleidingscomité.
- Naast de startvergadering en de finale vergadering van het Begeleidingscomité wordt een intermediaire vergadering gevraagd.

Begeleidingscomité

Voorgesteld door het consortium:

Titel – Voornaam – Naam	Instelling
Dr. [REDACTED]	FAVV
Ir. [REDACTED]	FAVV-AFSCA-Section Sécurité des Produits
Dr. [REDACTED]	FAVV-AFSCA-UNE-NOE
Dr. [REDACTED]	FPS HFCSE
Dr. [REDACTED]	FOD Volksgezondheid
Prof. Dr. [REDACTED]	KU Leuven
Prof. Dr. [REDACTED]	KU Leuven
Prof. Dr. [REDACTED]	ULiège
Prof. Dr. ir. [REDACTED]	UGent
Prof. Dr. [REDACTED]	University of Antwerp
Dr. [REDACTED]	VITO

Toe te voegen deskundigen en andere suggesties:

Prof. [REDACTED]	UGent
Dr. [REDACTED]	VITO
Dr. [REDACTED]	CER Groupe
Afgevaardigde van EU Salt	
Afgevaardigde van FGGB	
Afgevaardigde van Fenavian	

Bijlage

Gedetailleerd projectvoorstel RT 24/06 PUR(I)SALT